

AFM IJVERT VOOR KWALITEITSLABEL

Toezichthouder AFM heeft haar zinnen gezet op een pensioenvergelijker, maar de Pensioenfederatie ontwikkelt een eigen informatietool.

GETIPT VOOR HET BESTUUR

TEKST
MIRANDA SCHOUTSEN
FOTOGRAFIE
GEOFFREY TOLARO

“
**We spuien niet
 alleen kritiek.
 We dragen ook
 alternatieven aan.**”

Jan van Miltenburg

Berichten in de media doen vermoeden dat de relatie tussen toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de Pensioenfederatie de afgelopen maanden een beetje bekoeld is. De brancheorganisatie ziet niets in de pensioenvergelijker die de toezichthouder wil ontwikkelen. Een dergelijk instrument om de kwaliteit van een pensioenregeling te beoordelen zou de consument geen inzicht geven in de handelingsruimte die hij of zij heeft.

Voor Johan de Groot, hoofd Transparantietoezicht, was het geen nieuws dat de Pensioenfederatie niet laaiend enthousiast is over het initiatief. “Dat is al langer zo,” zegt hij. De toezichthouders hadden hun ideeën immers al eerder uit de doeken gedaan bij het ministerie van SZW en de Pensioenfederatie. “Er ontstond publiciteit over de pensioenvergelijker na de publicatie van het AFM-jaarverslag,” merkt hij op. “Geen probleem. Wij blijven graag met iedereen in gesprek, ook met partijen die het niet in alle opzichten met ons eens zijn.”

VERGELIJKEN MOET KUNNEN

Overigens werden er ook door andere partijen kanttekeningen geplaatst bij de plannen van de AFM. Er waren twijfels, niet alleen over de praktische uitvoerbaarheid ervan, maar ook of een uniforme kwaliteitsindicatie wel voldoende nuance biedt bij de beoordeling van complexe pensioenregelingen. “Op zich is dat een goed punt,” zegt de Groot. “Is het niet te grofmazig als instrument? Maar wij zijn ook niet voor het opplakken van één allesomvattend A-, B- of C-label.” Een dergelijk vergelijkingstool moet zich richten op het uniform presenteren van de ambities van pensioenregelingen, bijvoorbeeld op het gebied van ouderdomspensioen en indexatie, en de risico’s, menen de toezichthouders.

Volgens hen is er ook nog geen vastomlijnd idee over de vorm. “Ik zou het gesprek graag voeren vanuit principiële stellingnames over waar we op moeten letten,” zegt zijn collega Van Miltenburg, “en op welke punten pensioenregelingen wel vergelijkbaar zijn.”

In deze fase wordt door AFM een dertigtal regelingen vergeleken op basis van een eerste concept om te kijken of het technisch mogelijk is. En De Groot is ervan overtuigd dat het kan. “Het is meer de vraag of je het wilt. Maar waarom zouden we het niet willen? Als het helpt om het inzicht te vergroten? Er worden ook ziekenhuizen en scholen met elkaar vergeleken, of financiële producten. Dan moet het ook mogelijk zijn met pensioenen. Dat je daarmee niet alle nuances vangt, okay. Dat is ook niet nodig om te beoordelen: heb ik een goed pensioen? En is het noodzakelijk om mij verder te verdiepen of niet?”

De Groot erkent dat het handelingsperspectief beperker is dan bij andere financiële producten (red. vanwege de verplichtstelling). Al is dat er op sommige momenten duidelijk wel, bijvoorbeeld bij waardeoverdracht. Bovendien gaat het ook om een relatieve verbetering ten opzichte van de huidige situatie, geeft Van Miltenburg aan. “Je moet je afvragen wat in de huidige situatie het handelingsperspectief is. Nu krijgt de deelnemer drie maanden na aanvang van zijn dienstverband een startbrief. Dan moet je wel de startbrief van de vorige werkgever bewaard hebben om te kunnen beoordelen of waardeoverdracht zinvol is.”

PENSIOEN123 VERSUS KWALITEITSLABEL

Ondertussen ontwikkelt de Pensioenfederatie in eigen kring het Pensioen123, een vergelijkbare communicatie-uiting die pensioendeelnemers inzicht moet verschaffen. Van Miltenburg: "Wij hebben er met ze over gesproken en zouden graag zien dat zij dit project inbrengen in de werkgroep communicatie van het ministerie van SZW." Deze werkgroep zal binnenkort weer rapporteren aan de Tweede Kamer wat de vorderingen zijn op de dertig uitgangspunten die vorige zomer zijn opgesteld. "Het principiële verschil met onze pensioenvergelijker is dat wij ergens een kwaliteitsaanduiding willen zien," legt hij uit. "Nu we op alle fronten bezig zijn met het verbeteren van de communicatie, vinden wij dat een aspect om grondig te bekijken."

Dat er een alternatief moet komen voor de startbrief, daar is iedereen het over eens. "In hoeverre de pensioenvergelijker of Pensioen123 daarvoor in de plaats komen, moeten we bezien," zegt De Groot. "Maar we proberen er met elkaar over in gesprek te blijven."

De toezichthouder wil er ook voor waken dat er op het juiste moment de juiste stappen genomen worden. "Er hoeft maar een ankertje in de wet te komen," geeft Van Miltenburg aan, "al is dat een principiële stap vanuit de wetgever bezien." →

BLIJ VERRAST DOOR KORTINGSBRIEF

Alle pensioenfondsen die de pensioenaanspraken dit voorjaar moesten korten hebben tijdig een kortingsbrief verstuurd. Bovendien voldeden de meeste kortingsbrieven aan de minimale eisen qua begrijpelijkheid, aldus Jan van Miltenburg.

"Ons onderzoek leverde een positief beeld op. Zo zijn we blij verrast met

de manier waarop enkele fondsen de gewenste gelaagdheid in informatie aanbrachten." Daarbij wordt de kernboodschap heel toegankelijk en overzichtelijk gepresenteerd en mensen die meer

willen weten worden uitgenodigd verder te lezen.

Overigens zouden pensioenfondsen in deze brieven wel wat meer aandacht kunnen geven aan de oorzaak van het korten door fondsspecifieke factoren te benoemen, vindt Johan de Groot. Nu wijzen de meeste fondsen alleen naar de gevolgen van de crisis

en de lage rente op de dekkingsgraad van het fonds. "In de meeste gevallen wordt niet uitgelegd waarom deze omstandigheden bij dit fonds wel leiden tot korten en bij andere fondsen niet."

Wat dat betreft is er geleerd van een eerdere poging om pensioenregelingen van een indexatielabel te voorzien. De bootjes suggereerden een kwaliteitsoordeel over de volledige regeling, terwijl er feitelijk alleen iets werd gezegd over de indexatieambitie. "Destijds is er op het al-

De toezichthouder mag een mening hebben.

Johan de Groot

lerlaatste moment een amendement in de Pensioenwet gekomen. Zo van, o ja, er moet nog een kwaliteitslabel komen," zegt hij. "Nu doen we het hele proces in de omgekeerde volgorde."

VERKEERDE KEELGAT

De pensioenvergelijker is overigens ook niet het enige onderwerp waarover de toezichthouder van mening verschilt met de Pensioenfederatie. Eerder dit jaar deed AFM-bestuurslid Harman Korte in zijn speech voor het

'Eye on pensions'-congres een oproep om eerlijker te zijn over de solidariteit die versleuteld zit in de doorsneepremie. Dat schoot in het verkeerde keelgat bij directeur Gerard Riemen van de Pensioenfederatie. "AFM in politics. Bizar," zo luidde zijn reactie via Twitter. Er ontstond commotie in de sector. De boodschap van Korte werd beschouwd als een politieke stellingname dat de doorsneepremie dient te worden afgeschaft.

Dat weerhield de AFM-bestuurder er niet van zijn standpunt te herhalen tijdens een bijeenkomst van het Platform Deelnemersraden afgelopen april. "Wij houden een consistent verhaal," zegt De Groot daarover. "Een pleidooi voor eerlijke en transparante communicatie. Het is vreemd dat daar zo heftig op gereageerd wordt. Wij vinden dat wij daar iets over moeten kunnen zeggen, omdat het past bij onze rol om zaken aan de orde te stellen die niet goed uit te leggen zijn. Je kunt de toezichthouder moeilijk een mening ontzeggen."

De strekking is: mensen moeten weten welke solidariteit ten grondslag ligt aan de pensioenopbouw via de doorsneepremie. "Tot je 45^e draag je bijvoorbeeld verhoudingsgewijs meer bij," illustreert hij. "Het is qua pensioenopbouw heel ongunstig om na die leeftijd zzzp-er te worden."

Het momentum is daar nu we aan de vooravond van een grote transitie staan, geeft Van Miltenburg aan. "Bovendien spuien we niet alleen kritiek. Korte heeft ook een alternatief aangedragen met het idee van een degressieve opbouw en erkent dat een transitie een grote opgave zou zijn."